

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 września 2016 roku w sprawie 646799/15/ (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał M. J. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w kwocie 709,34 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawczyni pobrała nienależne świadczenia za okres od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w łącznej kwocie 709,34 zł z tytułu renty socjalnej. Nienależnie pobrane świadczenia wnioskodawczyni może zwrócić w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania decyzji.

(decyzja – k. 31 akt ZUS)

W dniu 10 października 2016 roku odwołanie od powyższej decyzji złożyła M. J. zaskarżając ją w całości oraz zarzucając:

- naruszenie art. 10 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej poprzez błędną wykładnię i przyjęcie, że w okolicznościach przedstawionych w przedmiotowej sprawie odwołująca osiągnęła przychód uzasadniający wniosek, że odwołująca pobrała świadczenie nienależne za okres 1 czerwca 2014 roku – 30 czerwca 2014 roku.

- naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 7 i art. 77 ustawy kodeks postępowania administracyjnego poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności przedmiotowej sprawy, art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. poprzez niezawarcie treści uzasadnienia faktycznego i prawnego w zakresie przewidzianym powołanym przepisem, umożliwiające skontrolowanie podjętej decyzji.

Mając na uwadze powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji i umorzenie postępowania.

(odwołanie – k. 2 – 5)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 20 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu odwołania organ rentowy, przytaczając treść art. 138 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, art. 84 ust. 1 i 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 10 ustawy o rencie socjalnej, wskazał, że decyzją z dnia 1 października 2003 roku przyznano ubezpieczonej rentę socjalną od 1 października 2003 roku. W treści ww. decyzji, w szczególności w jej pkt. V oraz VI 1. pouczenia zawarto wszelkie informacje dotyczące okoliczności zawieszenia prawa do renty socjalnej obowiązku zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Zgodnie z komunikatami Prezesa ZUS w sprawie kwot przychodu odpowiadających 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wynosi ona od 1 czerwca 2014 roku do 31 sierpnia 2014 roku – 2 726,80 zł (M.P. 2014.370). Organ rentowy wskazał, iż w dniu 5 września 2016 roku pracodawca ubezpieczonej – Spółdzielnia (...) ul. (...) S. Kaniowskich 71/73, (...)-(...) Ł. przesłała zaświadczenie o osiągniętym przychodzie przez ubezpieczoną za rok 2014. Z treści zaświadczenia wynika, że w czerwcu 2014 roku ubezpieczona osiągnęła przychód w kwocie 3.360,00 zł brutto, a zatem został przekroczony przychód o kwotę wyższą niż 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS, gdyż kwota graniczna w tym okresie wynosiła 2 726,80 zł. Wobec powyższego w dniu 9 września 2016 roku została wydana decyzja o nienależnie pobranych świadczeniach za okres od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w łącznej kwocie 709,34 zł.

(odpowiedź na odwołanie ZUS – k. 16 – 17)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni M. J. urodziła się w dniu (...).

(bezsporne)

Decyzją z dnia 1 października 2003 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni rentę socjalną od 1 października 2003 roku. Obwodowa Komisja Lekarska ds. Inwalidztwa i Zatrudnienia zaliczyła wnioskodawczynię do pierwszej grupy inwalidów. Renta socjalna przysługuje na stałe. Wysokość renty socjalnej do wypłaty wynosi 419,07 zł. Wnioskodawczyni została pouczona o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje jego utratę lub zawieszenie.

(decyzja z dnia 1 października 2003 roku – k. 7 – 7 verte akt ZUS)

Decyzją z dnia 2 grudnia 2015 roku, w związku z przychodem osiągniętym przez wnioskodawczynię w roku 2014, organ rentowy dokonał rozliczenia części renty rodzinnej za rok 2014. Przychód wnioskodawczyni w 2014 roku wyniósł łącznie 21.639,00 zł i nie przekroczył niższej kwoty granicznej przychodu (70 % przeciętnego wynagrodzenia) ustalonej dla 2014 roku, tj. kwoty 31.822,80 zł. Osiągnięty przychód nie uzasadniał zmniejszenia ani zawieszenia części renty rodzinnej wnioskodawczyni. Po dokonaniu rozliczenia organ rentowy ustalił, że świadczenie było wypłacane w prawidłowej wysokości.

(decyzja – k. 16 akt ZUS)

Od dnia 7 marca 2013 roku wnioskodawczyni została zatrudniona w Spółdzielni (...) w Ł. najpierw na czas określony, a następnie na czas nieokreślony na stanowisku: sekretarka na pełny etat. Wysokość jej miesięcznego wynagrodzenia brutto wynosiła: 2 173,00 zł, a od 1 kwietnia 2014 roku – 1680,00 zł brutto.

(kserokopie umów o pracę – k. 5 – 7)

Według zaświadczenia o przychodzie wnioskodawczyni zatrudniona w Spółdzielni (...) w Ł. w 2014 roku osiągnęła miesięczne wynagrodzenie brutto w następującej wysokości:

- styczeń – 2.173,00 zł
- luty – 2.173,00 zł
- marzec – 2.173,00 zł
- kwiecień – 1.680,00 zł
- czerwiec – 3.360,00 zł
- lipiec – 1.680,00 zł
- sierpień – 1.680,00 zł
- wrzesień – 1.680,00 zł
- październik – 1.680,00 zł
- listopad – 1.680,00 zł
- razem: 19.959,00 zł.

(zaświadczenie o przychodzie wnioskodawczyni za rok 2014 – k. 28 akt ZUS)

W maju 2014 roku M. J. nie otrzymała wynagrodzenia za przepracowany miesiąc – zostało ono wypłacone przelewem w dniu 3 czerwca 2014 roku, co wyniknęło z pomyłki księgowej zajmującej się obszarem finansowym firmy.

(zaświadczenie z dnia 21 listopada 2016 roku – k. 29)

W okresie od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku wypłacone ubezpieczonej należne wynagrodzenie obejmowało zaległe należności ze stosunku pracy za miesiąc maj 2014 roku.

(wydruki z potwierdzenia przelewu otrzymanego na rachunku bankowym ubezpieczonej – k. 8 – 9)

W dniu 9 września 2016 roku organ rentowy ujawnił nadpłatę renty socjalnej za okres od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w wysokości 709,34 zł wobec osiągnięcia przychodu powodującego zawieszenie lub zmniejszenie świadczenia i zobowiązał M. J. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

(notatka z dnia 12 grudnia 2016 roku – k. – 30 – 30 verte akt ZUS)

Wnioskodawczyni zapoznała się z pouczeniem o sytuacjach, w których prawo do świadczenia podlega zawieszeniu, ewentualnie świadczenie podlega zwrotowi. Pouczenie takie zawierała każda decyzja doręczna wnioskodawczyni dotycząca renty socjalnej lub dodatków do tej renty.

(okoliczność bezsporna – oświadczenie wnioskodawczyni e-protokół z 11 lipca 2017 roku 00:01:17, deyzje k.12, 13, 14 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (t. j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.) prawo do renty socjalnej zawiesza się w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Za działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 1, uważa się zatrudnienie, służbę, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub inną pracę zarobkową albo prowadzenie działalności pozarolniczej (art. 10 ust. 2 ustawy o rencie socjalnej).

Prawo do renty socjalnej zawiesza się za miesiąc, w którym zostały osiągnięte przychody, o których mowa w ust. 1-5a, w łącznej kwocie wyższej niż 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do celów emerytalnych (art. 10 ust.6 ustawy o rencie socjalnej).

Pamiętać należy, że wszystkie przychody uzyskane z zatrudnienia są brane pod uwagę przy ustaleniach czy uzyskany przychód nie przekroczył 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, natomiast rozliczenie renty socjalnej z uwagi na uzyskany przychód następuje w skali miesiąca (w którym został osiągnięty), a nie w skali roku, czy kwartału (tak też Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 24 listopada 2008 roku, sygn. akt III AUa 488/08, Legalis nr 173001).

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 10 listopada 2016 roku wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 542/16 (Legalis nr 1543901) zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. 2016 poz. 2032) przychodami są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Z definicji pojęcia przychodu jako świadczenia otrzymanego czy też w niektórych przypadkach postawionego do dyspozycji należy też wnosić o momencie jego uzyskania. Konieczne jest zatem określenie momentu uzyskania przychodu, by przyporządkować przychód do danego okresu rozliczeniowego - roku podatkowego, a w przypadkach rozliczania renty socjalnej również miesiąca.

Według komunikatu Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 maja 2014 roku w sprawie kwoty przychodu odpowiadającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2014 roku ogłoszonego do celów

emerytalnych (M. P. 2014 r., poz. 370) od dnia 1 czerwca 2014 roku kwota przychodu odpowiadająca 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za I kwartał 2014 roku ogłoszonego do celów emerytalnych wynosi 2.726,80 zł.

Ustalony przez Sąd stan faktyczny sprawy jednoznacznie wskazuje, iż odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Wnioskodawczyni będąc, od 7 marca 2013 roku, zatrudniona w Spółdzielni (...) w Ł. otrzymała należne jej wynagrodzenie za miesiąc maj 2014 roku w następnym miesiącu kalendarzowym, tj. w czerwcu 2014 roku. Ponieważ przychód uważa się za osiągnięty w miesiącu, w którym został wypłacony wnioskodawczyni, w czerwcu 2014 roku osiągnęła przychód w kwocie 3.360,00 zł brutto, a zatem osiągnięty został przychód wyższy niż 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS, ponieważ kwota graniczna w tym okresie wynosiła 2.726,80 zł.

Rozliczenie dodatkowych przychodów uzyskiwanych w czasie pobierania renty socjalnej następuje w miesiącu uzyskiwania przychodu, a zatem nie istnieje prawna możliwość przyjęcia, że skoro wynagrodzenie było należne w miesiącu wcześniejszym, to jego wypłata w czerwcu 2014 roku nie powinna być wliczona do miesięcznego przychodu razem z wynagrodzeniem za ten miesiąc. Dla ustalenia wysokości osiągniętych przychodów nie jest zatem istotny miesiąc wykonywania pracy, ale data, w której przychód został faktycznie przekazany do dyspozycji podatnika.

Powyższe oznacza, że świadczenie w postaci renty socjalnej pobrane przez ubezpieczoną w okresie od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w kwocie 709,34 zł jest świadczeniem pobranym nienależnie, wobec czego ubezpieczona jest zobowiązana do jego zwrotu.

W sprawach nieuregulowanych w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 982 ze zm.), na mocy odesłania zawartego w art. 15 tej ustawy, stosuje się odpowiednio m. in. art. 138 - 144 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych .

W myśl art. 138 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu art. 138 ust. 2 pkt1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania.

Powołany przepis w ust. 4 i 5 wskazuje na ograniczenia, co do okresu, za jaki można zadać zwrotu nienależnie pobranego świadczenia.

Nie można żądać zwrotu kwot nienależnie pobranych świadczeń za okres dłuższy niż 12 miesięcy, jeżeli osoba pobierająca świadczenia zawiadomiła organ rentowy o zajściu okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, a mimo to świadczenia były jej nadal wypłacane, w pozostałych zaś wypadkach - za okres dłuższy niż 3 lata, z zastrzeżeniem ust. 5 (ust. 4 art. 138 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie przychody ubezpieczonej w spornym okresie przekroczyły granicę wyznaczoną przez art. 10 ust. 6 ustawy o rencie socjalnej.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego warunkiem uznania świadczenia za nienależnie pobrane jest pouczenie o okolicznościach, których wystąpienie w czasie pobierania świadczenia powoduje jego utratę (w całości lub w części). Pouczenie o takich okolicznościach nie może odnosić się indywidualnie do pobierającego świadczenie, gdyż nie da się przewidzieć, które z różnorodnych okoliczności wystąpią u konkretnego świadczeniobiorcy. W tym sensie wystarczające jest przytoczenie przepisów określających te okoliczności. Jednakże pouczenie musi być na tyle zrozumiałe, aby pobierający świadczenie mógł je odnieść do własnej sytuacji. Ponieważ pouczenie dotyczy zmian

w stanie faktycznym i prawnym w stosunku do stanu istniejącego w dacie przyznania świadczenia, pobierający świadczenie musi mieć możliwość skonfrontowania zmian, jakie zaszły w jego przypadku, z treścią pouczenia (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 czerwca 2008 roku, sygn. akt I UK 394/07, Legalis nr 176301 oraz w wyroku z dnia 14 marca 2006 roku, sygn. akt I UK 161/05, publ. OSNP 2007/5-6/78).

W rozpoznawanej sprawie zachodzą zatem wszystkie przesłanki zawarte w cytowanym już art. 138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadczenie zostało bowiem wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń. Ubezpieczona miała zaś świadomość, że uzyskanie przez nią przychodów przekraczających 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia obowiązującego w danym miesiącu powoduje zawieszenie prawa do renty socjalnej, a mimo to nie powiadomiła organu rentowego o tej okoliczności. Wiedzę tę ubezpieczona miała na podstawie zawartego w decyzji dotyczącej renty pouczenia.

Organ rentowy zasadnie zobowiązał M. J. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1 czerwca 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w kwocie 709,34 zł.

W związku z powyższym, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie wnioskodawczynie M. J..

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczynie.

27 VII 2017 roku.

A.M.